

ॐ

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णु गुरुर्देवो महेश्वरः ।
गुरुः साक्षात् परब्रह्म तस्मै श्री गुरुवे नमः ॥

ॐ नमो हनुमते त्रयलंजनाय सुभम् कुरु इट स्वाहा ।

ॐ निलांजन समाभासम् । रवि पुत्रम यमाग्रजम् ॥
छायामातङ्गशंभु तम् । तम् नमामि शनैश्वरम् ॥

ॐ भूर्भुवः स्वः तत्सवितुर्वरेण्यं
भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

त्वमेव माता श्च पिता त्वमेव, त्वमेव बंधु श्च सखा त्वमेव ।
त्वमेव विद्या, द्रविणं त्वमेव, त्वमेव सर्वं मम देव देव ॥

मनोजवं मारुततुष्य वेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम् ।
वातात्मजं वानरयुथ मुष्यं श्रीराम दूतं शरणं प्रपद्ये ॥

वक्तुं मलाकाय, सूर्य कोटि समप्रभ ।
निर्विघ्नं कुरु मे देव, शुभ कार्येषु सर्वदा ॥

विघ्नेश्वराय वरदाय सुरप्रियाय, लंबोदराय सकलाय जगद्धिताय
नागाननाय श्रुति यज्ञविभूषिताय, गौरी सुताय गणनाथ नमो नमस्ते

॥ ॐ श्री परमात्मने नमः ॥

પ્રનવઉં પવનકુમાર બલ બન પાવક ગ્યાનઘન ।
જાસુ હૃદય આગાર બસહિં રામ સર ચાપ ધર ॥

દોહા ૨૯

બલિ બાંધત પ્રભુ બાઢેઉ સો તનુ બરનિ ન જાઈ ।
ઉભય ધરી મહું દીન્હીં સાત પ્રદચ્છિન ધાઈ ॥

અંગદ કહઈ જાઉં મૈં પારા
જિયં સંસય કછુ ફિરતી બારા
જામવંત કહ તુમ્હ સબ લાયક
પઠઈઅ કિમિ સબહી કર નાયક
કહઈ રીછપતિ સુનુ હનુમાના
કા ચુપ સાધિ રહેઉ બલવાના
પવન તનય બલ પવન સમાના
બુધિ બિબેક બિગ્યાન નિધાના
કવન સો કાજ કઠિન જગ માહીં
જો નહિં હોઈ તાત તુમ્હ પાહીં
રામ કાજ લગિ તવ અવતારા
સુનતહિં ભયઉ પર્બતાકારા
કનક બરન તન તેજ બિરાજા
માનહું અપર ગિરિન્હ કર રાજા
સિંહનાદ કરિ બારહિં બારા
લીલહિં નાઘઉં જલનિધિ બારા

સહિત સહાય રાવનહિ મારી
આનઉં ઈહાં ત્રિકૂટ ઉપારી
જામવંત મેં પૂંછઉ તોહી
ઉચિત સિખાવનુ દીજહુ મોહી
એતના કરહુ તાત તુમ્હ જાઈ
સીતહિ દેખિ કહહુ સુધિ આઈ
તબ નિજ ભુજ બલ રાજિવનૈના
કૌતુક લાગિ સંગ કપિ સેના
છં૦-કપિ સેન સંગ સંધારિ
નિસિચર રામુ સીતહિ આનિહૈં ।
ત્રૈલોક પાવન સુજસુ સુર
મુનિ નારદાદિ બખાનિહૈં ॥
જો સુનત ગાવત કહત
સમુજત પરમ પદ નર પાવઈ ।
રઘુબીર પદ પાથોજ
મધુકર દાસ તુલસી ગાવઈ ॥
દોહા ૩૦ (ક)

ભવ ભેષજ રઘુનાથ જસુ સુનહિં જે નર અરુ નારિ ।
તિહ કર સકલ મનોરથ સિદ્ધ કરહિં ત્રિસિરારિ ॥
સોરઠા ૩૦ (ખ)

નીલોત્પલ તન સ્યામ કામ કોટિ સોભા અધિક ।
સુનિઅ તાસુ ગુન ગ્રામ જાસુ નામ અઘ બગ બધિક ॥

॥ श्री गणेशाय नमः ॥
श्री ज्ञानकीवल्लभो विजयते

श्रीरामचरितमानस

पंचम सोपान

सुंदरकांड

श्लोक

शान्तं शाश्वतमप्रमेयमनघं निर्वाणशान्तिप्रदं
ब्रह्माशम्भुङ्गशीन्द्रसेव्यमनिशं वेदान्तवेधं विभुम् ।
रामाभ्यं जगदीश्वरं सुरगुरुं मायामनुष्यं हरिं
वन्देऽहं करुणाकरं रघुवरं भूपालयूडामणिम् ॥१॥
नान्या स्पृहा रघुपते हृदयेऽस्मदीये
सत्यं वदामि य भवान्जिलान्तरात्मा ।
भक्तिं प्रयच्छ रघुपुङ्गव निर्भरां मे
कामादिदोषरहितं कुरु मानसं य ॥२॥
अतुलितभलधामं हेमशैलाभटेऽहं
दनुजवनकृशानुं शानिनामग्रगण्यम् ।
सकलगुणनिधानं वानराणामधीशं
रघुपतिप्रियभक्तं वातजातं नमामि ॥३॥

જામવંત કે બચન સુહાએ
સુનિ હનુમંત હૃદય અતિ ભાએ
તબ લગિ મોહિ પરિખેહુ તુમ્હ ભાઈ
સહિ દુખ કંદ મૂલ ફલ ખાઈ
જબ લગિ આવોં સીતહિ દેખી
હોઈહિ કાજુ મોહિ હરષ બિસેષી
યહ કહિ નાઈ સબન્હિ કહું માથા
યલેઉ હરષિ હિયં ધરિ રઘુનાથા
સિંધુ તીર એક ભૂધર સુંદર
કૌતુક કૂદિ યદેઉ તા ઊપર
બાર બાર રઘુબીર સંભારી
તરકેઉ પવનતનય બલ ભારી
જેહિં ગિરિ ચરન દેઈ હનુમંતા
યલેઉ સો ગા પાતાલ તુરંતા
જિમિ અમોઘ રઘુપતિ કર બાના
એહી ભાંતિ યલેઉ હનુમાના
જલનિધિ રઘુપતિ દૂત બિચારી
તેં મૈનાક હોહિ શ્રમહારી

દોહા - ૧

હનુમાન તેહિ પરસા કર પુનિ કીન્હી પ્રનામ ।
રામ કાજુ કીન્હે બિનુ મોહિ કહાં બિશ્રામ ॥
જાત પવનસુત દેવન્હ દેખા
જાનેં કહું બલ બુદ્ધિ બિસેષા

સુરસા નામ અહિન્દ કૈ માતા
પઠઈન્દિ આઈ કહી તેહિં બાતા
આજુ સુરન્દ મોહિ દીન્દ અહારા
સુનત બચન કહ પવનકુમારા
રામ કાજુ કરિ ફિરિ મેં આવોં
સીતા કઈ સુધિ પ્રભુહિ સુનાવોં
તબ તવ બદન પૈઠિહઉં આઈ
સત્ય કહઉં મોહિ જાન દે માઈ
કવનેહું જતન દેઈ નહિં જાના
ગ્રસસિ ન મોહિ કહેઉ હનુમાના
જોજન ભરિ તેહિં બદનુ પસારા
કપિ તનુ કીન્દ દુગુન બિસ્તારા
સોરહ જોજન મુખ તેહિં ઠયઊ
તુરત પવન સુત બત્તિસ ભયઊ
જસ જસ સુરસા બદનુ બઢાવા
તાસુ દૂન કપિ રૂપ દેખાવા
સત જોજન તેહિં આનન કીન્દા
અતિ લઘુ રૂપ પવનસુત લીન્દા
બદન પેઈઠિ પુનિ બાહેર આવા
માગા બિદા તાહિ સિરુ નાવા
મોહિ સુરન્દ જેહિ લાગિ પઠાવા
બુધિ બલ મરમુ તોર મેં પાવા

દોહા - ૨

રામ કાજુ સબુ કરિહહુ તુમ્હ બલ બુદ્ધિ નિધાન ।

આસિષ દેઈ ગઈ સો હરષિ ચલેઉ હનુમાન ॥

નિસિચરિ એક સિંધુ મહું રહઈ

કરિ માયા નભુ કે ખગ ગહઈ

જીવ જંતુ જે ગગન ઉડાહીં

જલ બિલોકિ તિન્હ કે પરિછાહીં

ગહઈ છાહું સક સો ન ઉડાઈ

એહિ બિધિ સદા ગગનચર ખાઈ

સોઈ છલ હનૂમાન કહું કીન્હા

તાસુ કપટુ કપિ તુરતહિં ચીન્હા

તાહિ મારિ મારુત સુત બીરા

બારિધિ પાર ગયઉ મતિધીરા

તહાં જાઈ દેખી બન સોભા

ગુંજત ચંચરીક મધુ લોભા

નાના તરુ ફલ ફૂલ સુહાએ

ખગ મૃગ બુંદ દેખિ મન ભાએ

સૈલ બિસાલ દેખિ એક આગેં

તા પર ધાઈ ચઢેઉ ભય ત્યાગેં

ઉમા ન કછુ કપિ કે અધિકાઈ

પ્રભુ પ્રતાપ જો કાલહિ ખાઈ

ગિરિ પર ચઢિ લંકા તેહિં દેખી

કહિ ન જાઈ અતિ દુર્ગા બિસેષી

अति उतंग जलनिधि यहुँ पासा
कनक कोट कर परम प्रकासा
छं०-कनक कोट बिचित्र मनि
कृत सुंदरायतना धना।
यउलङ्क उङ्क सुभङ्क बीथीं
यारु पुर बहु बिधि बना॥
गज बाजि पय्यर निकर
पदयर रथ बरुथन्दि को गनौ।
बहुउप निसियर ब्रूथ अतिबल
सेन भरनत नहिं बनौ॥१॥
बन बाग उपवन बाटिका
सर कूप बापी सोडही
नर नाग सुर गंधर्ब कन्या
रूप मुनि मन मोडही।
कहुँ माल दंड बिसाल सैल
समान अतिबल गर्जही
नाना अप्पारेन्ड भिरहिं बहुबिधि
अेक अेकन्ड तर्जही॥२॥
करि जतन लट कोटिन्ड बिकट
तन नगर यहुँ दिसि रच्छही
कहुँ मडिष मानुष धेनु पर
अज पल निसायर लच्छही।
ओहि लागि तुलसीदास एन्ड की
कथा कहुँ अेक हँ कही

રઘુબીર સર તીરથ સરીરન્હિ
ત્યાગિ ગતિ પૈહલિં સહી।૩।

દોહા - ૩

પુર રખવારે દેખિ બહુ કપિ મન કીન્હ બિચાર ।
અતિ લઘુ રૂપ ધરૌં નિસિ નગર કરૌં પઈસાર ॥

મસક સમાન રૂપ કપિ ધરી
લંકહિ ચલેઉ સુમિરિ નરહરી
નામ લંકિની એક નિસિયરી
સો કહ ચલેસિ મોહિ નિંદરી
જાનેહિ નહીં મરમુ સઠ મોરા
મોર અહાર જહાં લગિ ચોરા
મુઠિકા એક મહા કપિ હની
રુધિર બમત ધરનીં ઢનમની
પુનિ સંભારિ ઉઠી સો લંકા
જોરિ પાનિ કર બિનય સસંકા
જબ રાવનહિ બ્રહ્મ બર દીન્હા
ચલત બિરંચિ કહા મોહિ ચીન્હા
બિકલ હોસિ તેં કપિ કે મારે
તબ જાનેસુ નિસિયર સંધારે
તાત મોર અતિ પુન્ય બહૂતા
દેખેઉં નયન રામ કર દૂતા

દોહા - ૪

તાત સ્વર્ગ અપબર્ગ સુખ ધરિઅ તુલા એક અંગ ।
તૂલ ન તાહિ સકલ મિલિ જો સુખ લવ સતસંગ ॥

પ્રભિસિ નગર કીજે સબ કાજા
હૃદયેં રાખિ કોસલપુર રાજા
ગરલ સુધા રિપુ કરહિં મિતાઈ
ગોપદ સિંધુ અનલ સિતલાઈ
ગરુડ સુમેરુ રેનુ સમ તાહી
રામ કૃપા કરિ ચિતવા જાહી
અતિ લઘુ રૂપ ધરેઉ હનુમાના
પૈઠા નગર સુમિરિ ભગવાના
મંદિર મંદિર પ્રતિ કરિ સોધા
દેખે જહું તહું અગનિત જોધા
ગયઉ દસાનન મંદિર માહીં
અતિ બિચિત્ર કહિ જાત સો નાહીં
સયન કિઅં દેખા કપિ તેહી
મંદિર મહું ન દીખિ બૈદેહી
ભવન એક પુનિ દીખ સુહાવા
હરિ મંદિર તહું ભિન્ન બનાવા

દોહા - ૫

રામાયુધ અંકિત ગૃહ સોભા બરનિ ન જાઈ ।
નવ તુલસિકા બુંદ તહું દેખિ હરષ કપિરાઈ ॥

લંકા નિસિચર નિકર નિવાસા
ઈહાં કહાં સજ્જન કર બાસા
મન મહું તરક કરેં કપિ લાગા
તેહીં સમય બિભીષનુ જાગા
રામ રામ તેહિં સુમિરન કીન્હા
હૃદયેં હરષ કપિ સજ્જન ચીન્હા
એહિ સન હઠિ કરિહઉં પહિયાની
સાધુ તે હોઈ ન કારજ હાની
બિપ્ર રૂપ ધરિ બચન સુનાએ
સુનત બિભીષન ઉઠિ તહું આએ
કરિ પ્રનામ પૂંછી કુસલાઈ
બિપ્ર કહહુ નિજ કથા બુઝાઈ
કી તુમ્હ હરિ દાસન્હ મહું કોઈ
મોરેં હૃદય પ્રીતિ અતિ હોઈ
કી તુમ્હ રામુ દીન અનુરાગી
આયહુ મોહિ કરન બડભાગી

દોહા - ૬

તબ હનુમંત કહી સબ રામ કથા નિજ નામ ।
સુનત જુગલ તન પુલક મન મગન સુમિરિ ગુન ગ્રામ ॥
સુનહુ પવનસુત રહનિ હમારી
જિમિ દસનન્હિ મહું જીભ બિચારી
તાત કબહું મોહિ જાનિ અનાથા
કરિહહિં કૃપા ભાનુકુલ નાથા

તામસ તનુ કધુ સાધન નાહીં
પ્રીતિ ન પદ સરોજ મન માહીં
અબ મોહિ ભા ભરોસ હનુમંતા
બિનુ હરિકૃપા મિલહિં નહિં સંતા
જોં રઘુબીર અનુગ્રહ કીન્હા
તૌ તુમ્હ મોહિ દરસુ હઠિ દીન્હા
સુનહુ બિભીષન પ્રભુ કૈ રીતી
કરહિં સદા સેવક પર પ્રીતી
કહહુ કવન મેં પરમ કુલીના
કપિ ચંચલ સબહીં બિધિ હીના
પ્રાત લેઈ જો નામ હમારા
તેહિ દિન તાહિ ન મિલૈ અહારા

દોહા - ૭

અસ મેં અધમ સખા સુનુ મોહૂ પર રઘુબીર ।
કીન્હી કૃપા સુમિરિ ગુન ભરે બિલોચન નીર ॥

જાનતહૂં અસ સ્વામિ બિસારી
ફિરહિં તે કાહે ન હોહિં દુખારી
એહિ બિધિ કહત રામ ગુન ગ્રામા
પાવા અનિર્બાચ્ય બિશ્રામા
પુનિ સબ કથા બિભીષન કહી
જેહિ બિધિ જનકસુતા તહૂં રહી
તબ હનુમંત કહા સુનુ ભ્રાતા
દેખી ચહઉં જાનકી માતા

જુગુતિ બિભીષન સકલ સુનાઈ
ચલેઉ પવનસુત બિદા કરાઈ
કરિ સોઈ રૂપ ગયઉ પુનિ તહવાં
બન અસોક સીતા રહ જહવા
દેખિ મનહિં મહું કીન્હ પ્રનામા
બૈઠેહિં બીતિ જાત નિસિ જામા
કૃસ તનુ સીસ જટા એક બેની
જપતિ હૃદયેં રઘુપતિ ગુન શ્રેની

દોહા - ૮

નિજ પદ નયન દિઝેં મન રામ પદ કમલ લીન ।

પરમ દુખી ભા પવનસુત દેખિ જાનકી દીન ॥

તરુ પલ્લવ મહું રહા લુકાઈ
કરઈ બિચાર કરોં કા ભાઈ
તેહિ અવસર રાવનુ તહું આવા
સંગ નારિ બહુ કિઝેં બનાવા
બહુ બિધિ ખલ સીતહિ સમુઝાવા
સામ દાન ભય ભેદ દેખાવા
કહ રાવનુ સુનુ સુમુખિ સયાની
મંદોદરી આદિ સબ રાની
તવ અનુચરીં કરઉં પન મોરા
એક બાર બિલોકુ મમ ઓરા
તૂન ધરિ ઓટ કહતિ બૈદેહી
સુમિરિ અવધપતિ પરમ સનેહી

સુનુ દસમુખ ખદોત પ્રકાસા
કબહું કિ નલિની કરઈ બિકાસા
અસ મન સમુજુ કહતિ જાનકી
ખલ સુધિ નહિં રઘુબીર બાન કી
સઠ સૂનેં હરિ આનેહિ મોહી
અધમ નિલજજ લાજ નહિં તોહી
દોહા - ૯

આપુહિ સુનિ ખદોત સમ રામહિ ભાનુ સમાન ।
પરુષ બચન સુનિ કાઢિ અસિ બોલા અતિ ખિસિઆન ॥

સીતા તેં મમ કૃત અપમાના
કટિહઉં તવ સિર કઠિન કૃપાના
નાહિં ત સપદિ માનુ મમ બાની
સુમુખિ હોતિ ન ત જીવન હાની
સ્થામ સરોજ દામ સમ સુંદર
પ્રભુ ભુજ કરિ કર સમ દસકંધર
સો ભુજ કંઠ કિ તવ અસિ ઘોરા
સુનુ સઠ અસ પ્રવાન પન મોરા
ચંદ્રહાસ હરુ મમ પરિતાપં
રઘુપતિ બિરહ અનલ સંજાતં
સીતલ નિસિત બહસિ બર ધારા
કહ સીતા હરુ મમ દુખ ભારા
સુનત બચન પુનિ મારન ધાવા
મયતનયાં કહિ નીતિ બુઝાવા

કહેસિ સકલ નિસિચરન્હિ બોલાઈ
સીતહિ બહુ બિધિ ત્રાસહુ જાઈ
માસ દિવસ મહું કહા ન માના
તૌ મૈં મારબિ કાઢિ કૃપાના

દોહા - ૧૦

ભવન ગયઉ દસકંધર ઈહાં પિસાયિનિ બુંદ ।
સીતહિ ત્રાસ દેખાવહિં ધરહિં રૂપ બહુ મંદ ॥

ત્રિજટા નામ રાચ્છસી એકા
રામ ચરન રતિ નિપુન બિબેકા
સબન્હૌ બોલિ સુનાએસિ સપના
સીતહિ સેઈ કરહુ હિત અપના

સપનેં બાનર લંકા જારી

જાતુધાન સેના સબ મારી

ખર આરુઢ નગન દસસીસા

મુંડિત સિર ખંડિત ભુજ બીસા

એહિ બિધિ સો દચ્છિન દિસિ જાઈ

લંકા મનહું બિભીષન પાઈ

નગર ફિરી રઘુબીર દોહાઈ

તબ પ્રભુ સીતા બોલિ પઠાઈ

યહ સપના મૈં કહઉં પુકારી

હોઈહિ સત્ય ગઅં દિન ચારી

તાસુ બચન સુનિ તે સબ ડરીં

જનકસુતા કે ચરનન્હિ પરીં

દોહા - ૧૧

જહું તહું ગઈ સકલ તબ સીતા કર મન સોચ ।
માસ દિવસ બીતેં મોહિ મારિહિ નિસિચર પોચ ॥

ત્રિજટા સન બોલીં કર જોરી
માતુ બિપતિ સંગિનિ તેં મોરી
તજોં દેહ કરુ બેગિ ઉપાઈ
દુસહ બિરહુ અબ નહિં સહિ જાઈ
આનિ કાઠ રયુ ચિતા બનાઈ
માતુ અનલ પુનિ દેહિ લગાઈ
સત્ય કરહિ મમ પ્રીતિ સયાની
સુનૈ કો શ્રવન સૂલ સમ બાની
સુનત બચન પદ ગહિ સમુઝાએસિ
પ્રભુ પ્રતાપ બલ સુજસુ સુનાએસિ
નિસિ ન અનલ મિલ સુનુ સુકુમારી
અસ કહિ સો નિજ ભવન સિધારી
કહ સીતા બિધિ ભા પ્રતિકૂલા
મિલિહિ ન પાવક મિટિહિ ન સૂલા
દેખિઅત પ્રગટ ગગન અંગારા
અવનિ ન આવત એકઉ તારા
પાવકમય સસિ સ્વત ન આગી
માનહું મોહિ જાનિ હતભાગી
સુનહિ બિનય મમ બિટપ અસોકા
સત્ય નામ કરુ હરુ મમ સોકા

નૂતન કિસલય અનલ સમાના
દેહિ અગિનિ જનિ કરહિ નિદાના
દેખિ પરમ બિરહાકુલ સીતા
સો છન કપિહિ કલપ સમ બીતા

દોહા - ૧૨

કપિ કરિ હૃદયં બિચાર દીન્હિ મુદ્રિકા ડારિ તબ ।
જનુ અસોક અંગાર દીન્હિ હરષિ ઉઠિ કર ગહેઉ ॥

તબ દેખી મુદ્રિકા મનોહર
રામ નામ અંકિત અતિ સુંદર
ચકિત ચિતવ મુદરી પહિયાની
હરષ બિષાદ હૃદયં અકુલાની
જીતિ કો સર્કઈ અજય રઘુરાઈ
માયા તે અસિ રચિ નહિં જાઈ
સીતા મન બિચાર કર નાના
મધુર બચન બોલેઉ હનુમાના
રામચંદ્ર ગુન બરનેં લાગા
સુનતહિં સીતા કર દુખ ભાગા
લાગી સુનેં શ્રવન મન લાઈ
આદિહુ તેં સબ કથા સુનાઈ
શ્રવનામૃત જેહિં કથા સુહાઈ
કહી સો પ્રગટ હોતિ કિન ભાઈ
તબ હનુમંત નિકટ ચલિ ગયઉ
ફિરિ બેઠી મન બિસમય ભયઉ

રામ દૂત મૈં માતુ જાનકી
સત્ય સપથ કરુનાનિધાન કી
યહ મુદ્રિકા માતુ મૈં આની
દીન્હિ રામ તુમ્હ કહું સહિદાની
નર બાનરહિ સંગ કહુ કૈસેં
કહી કથા ભઈ સંગતિ જૈસ

દોહા - ૧૩

કપિ કે બચન સપ્રેમ સુનિ ઉપજા મન બિસ્વાસ ।
જાના મન કમ બચન યહ કૃપાસિંધુ કર દાસ ॥

હરિજન જાનિ પ્રીતિ અતિ ગાઠી
સજલ નયન પુલકાવલિ બાઠી
બૂડત બિરહ જલધિ હનુમાના
ભયહુ તાત મો કહું જલજાના
અબ કહુ કુસલ જાઉં બલિહારી
અનુજ સહિત સુખ ભવન ખરારી
કોમલચિત કૃપાલ રઘુરાઈ
કપિ કેહિ હેતુ ધરી નિહુરાઈ
સહજ બાનિ સેવક સુખદાયક
કબહુંક સુરતિ કરત રઘુનાયક
કબહું નયન મમ સીતલ તાતા
હોઈહહિં નિરખિ સ્યામ મૃદુ ગાતા
બચનુ ન આવ નયન ભરે બારી
અહહ નાથ હૌં નિપટ બિસારી

દેખિ પરમ બિરહાકુલ સીતા
બોલા કપિ મૃદુ બચન બિનીતા
માતુ કુસલ પ્રભુ અનુજ સમેતા
તબ દુખ દુખી સુકૃપા નિકેતા
જનિ જનની માનહુ જિયે ઊના
તુમ્હ તે પ્રેમુ રામ કે દૂના

દોહા - ૧૪

રઘુપતિ કર સંદેસુ અબ સુનુ જનની ધરિ ધીર ।
અસ કહિ કપિ ગદગદ ભયઉ ભરે બિલોચન નીર ॥

કહેઉ રામ બિયોગ તવ સીતા
મો કહું સકલ ભએ બિપરીતા
નવ તરુ કિસલય મનહું કૃસાનૂ
કાલનિસા સમ નિસિ સસિ ભાનૂ
કુબલય બિપિન કુંત બન સરિસા
બારિદ તપત તેલ જનુ બરિસા
જે હિત રહે કરત તેઈ પીરા
ઉરગ સ્વાસ સમ ત્રિબિધ સમીરા
કહેહૂ તેં કધુ દુખ ઘટિ હોઈ
કાહિ કહોં યહ જાન ન કોઈ
તત્વ પ્રેમ કર મમ અરુ તોરા
જાનત પ્રિયા એકુ મનુ મોરા
સો મનુ સદા રહત તોહિ પાહીં
જાનુ પ્રીતિ રસુ એતનેહિ માહીં

પ્રભુ સંદેસુ સુનત બૈદેહી
મગન પ્રેમ તન સુધિ નહિં તેહી
કહ કપિ હૃદયૈ ધીર ધરુ માતા
સુમિરુ રામ સેવક સુખદાતા
ઉર આનહુ રઘુપતિ પ્રભુતાઈ
સુનિ મમ બચન તજહુ કદરાઈ
દોહા - ૧૫

નિસિયર નિકર પતંગ સમ રઘુપતિ બાન કૃસાનુ ।
જનની હૃદયૈ ધીર ધરુ જરે નિસાયર જાનુ ॥

જૌ રઘુબીર હોતિ સુધિ પાઈ
કરતે નહિં બિલંબુ રઘુરાઈ
રામ બાન રબિ ઉઝૈ જાનકી
તમ બરૂથ કહૈ જાતુધાન કી
અબાહિં માતુ મૈં જાઉં લવાઈ
પ્રભુ આયસુ નહિં રામ દોહાઈ
કષ્ટુક દિવસ જનની ધરુ ધીરા
કપિન્હ સહિત અઈહહિં રઘુબીરા
નિસિયર મારિ તોહિ લૈ જૈહહિં
તિહું પુર નારદાદિ જસુ ગૈહહિં
હૈં સુત કપિ સબ તુમ્હહિ સમાના
જાતુધાન અતિ ભટ બલવાના
મોરૈં હૃદયૈ પરમ સંદેહા
સુનિ કપિ પ્રગટ કીન્હિ નિજ દેહા

કનક ભૂધરાકાર સરીરા
સમર ભયંકર અતિબલ બીરા
સીતા મન ભરોસ તબ ભયઊ
પુનિ લઘુ રૂપ પવનસુત લયઊ
દોહા - ૧૬

સુનુ માતા સાખામૃગ નહિં બલ બુદ્ધિ બિસાલ ।
પ્રભુ પ્રતાપ તેં ગરુડહિ ખાઈ પરમ લઘુ બ્યાલ ॥

મન સંતોષ સુનત કપિ બાની
ભગતિ પ્રતાપ તેજ બલ સાની
આસિષ દીન્હિ રામપ્રિય જાના
હોહુ તાત બલ સીલ નિધાના
અજર અમર ગુનનિધિ સુત હોહૂ
કરહું બહુત રઘુનાયક છોહૂ
કરહું કૃપા પ્રભુ અસ સુનિ કાના
નિર્ભર પ્રેમ મગન હનુમાના
બાર બાર નાએસિ પદ સીસા
બોલા બચન જોરિ કર કીસા
અબ કૃતકૃત્ય ભયઉં મેં માતા
આસિષ તવ અમોઘ બિખ્યાતા
સુનહુ માતુ મોહિ અતિસય ભૂખા
લાગિ દેખિ સુંદર ફલ રૂખા
સુનુ સુત કરહિં બિપિન રખવારી
પરમ સુભટ રજનીયર ભારી

તિન્હ કર ભય માતા મોહિ નાહીં
જોં તુમ્હ સુખ માનહુ મન માહીં

દોહા - ૧૭

દેખિ બુદ્ધિ બલ નિપુન કપિ કહેઉ જાનકીં જાહુ ।
રઘુપતિ ચરન હૃદયે ધરિ તાત મધુર ફલ ખાહુ ॥

ચલેઉ નાઈ સિરુ પૈઠેઉ બાગા
ફલ ખાએસિ તરુ તોરેં લાગા
રહે તહાં બહુ ભટ રખવારે
કછુ મારેસિ કછુ જાઈ પુકારે
નાથ એક આવા કપિ ભારી
તેહિં અસોક બાટિકા ઉજારી
ખાએસિ ફલ અરુ બિટપ ઉપારે
રચ્છક મદિ મદિ મહિ ડારે
સુનિ રાવન પઠએ ભટ નાના
તિન્હહિ દેખિ ગર્જેઉ હનુમાના
સબ રજનીચર કપિ સંઘારે
ગએ પુકારત કછુ અધમારે
પુનિ પઠયઉ તેહિં અચ્છકુમારા
ચલા સંગ લૈ સુભટ અપારા
આવત દેખિ બિટપ ગહિ તર્જા
તાહિ નિપાતિ મહાધુનિ ગજા

દોહા - ૧૮

કધુ મારેસિ કધુ મદેસિ કધુ મિલએસિ ધરિ ધૂરિ ।

કધુ પુનિ જાઈ પુકારે પ્રભુ મર્કટ બલ ભૂરિ ॥

સુનિ સુતબધ લંકેસ રિસાના

પઠએસિ મેઘનાદ બલવાના

મારસિ જનિ સુત બાંધેસુ તાહી

દેખિઅ કપિહિ કહાં કર આહી

ચલા ઈં દ્રજિત અતુલિત જોધા

બંધુ નિધન સુનિ ઉપજા ક્રોધા

કપિ દેખા દારુન ભટ આવા

કટકટાઈ ગર્જા અરુ ધાવા

અતિ બિસાલ તરુ એક ઉપારા

બિરથ કીન્હ લંકેસ કુમારા

રહે મહાભટ તાકે સંગા

ગહિ ગહિ કપિ મદઈ નિજ અંગા

તિન્હહિ નિપાતિ તાહિ સન બાજા

ભિરે જુગલ માનહું ગજરાજા

મુઠિકા મારિ ચઢા તરુ જાઈ

તાહિ એક ઇન મુરુછા આઈ

ઉઠિ બહોરિ કીન્હસિ બહુ માયા

જીતિ ન જાઈ પ્રભંજન જાયા

દોહા - ૧૯

બ્રહ્મ અસ્ત્ર તેહિ સાંધા કપિ મન કીન્હ બિચાર ।

જોં ન બ્રહ્મસર માનઉં મહિમા મિટઈ અપાર ॥

બ્રહ્મબાન કપિ કહું તેહિં મારા

પરતિહું બાર કટકુ સંધારા

તેહિં દેખા કપિ મુરુછિત ભયડી

નાગપાસ બાંધેસિ લે ગયડી

જાસુ નામ જપિ સુનહુ ભવાની

ભવ બંધન કાટહિં નર ગ્યાની

તાસુ દૂત કિ બંધ તરુ આવા

પ્રભુ કારજ લગિ કપિહિં બંધાવા

કપિબંધન સુનિ નિસિચર ધાએ

કૌતુક લાગિ સભાં સબ આએ

દસમુખ સભા દીખિ કપિ જાઈ

કહિ ન જાઈ કછુ અતિ પ્રભુતાઈ

કર જોરેં સુર દિસિપ બિનીતા

ભૃકુટિ બિલોકત સકલ સભીતા

દેખિ પ્રતાપ ન કપિ મન સંકા

જિમિ અહિગન મહું ગરુડ અસંકા

દોહા - ૨૦

કપિહિ બિલોકિ દસાનન બિહસા કહિ દુર્બાદ ।

સુતબધ સુરતિ કીન્હિ પુનિ ઉપજા હૃદયં બિષાદ ॥

કહ લંકેસ કવન તેં કીસા
કેહિ કેં બલ ઘાલેહિ બન ખીસા
કી ઘોં શ્રવન સુનેહિ નહિં મોહી
દેખઉં અતિ અસંક સઠ તોહી
મારે નિસિયર કેહિં અપરાધા
કહુ સઠ તોહિ ન પ્રાન કઈ બાધા
સુનુ રાવન બ્રહ્માંડ નિકાયા
પાઈ જાસુ બલ બિરચતિ માયા
જાકેં બલ બિરંચિ હરિ ઈસા
પાલત સૃજત હરત દસસીસા
જા બલ સીસ ધરત સહસાનન
અંડકોસ સમેત ગિરિ કાનન
ધરઈ જો બિબિધ દેહ સુરત્રાતા
તુમ્હ સે સઠન્હ સિખાવનુ દાતા
હર કોદંડ કઠિન જેહિં ભંજા
તેહિ સમેત નૃપ દલ મદ ગંજા
ખર દૂષન ત્રિસિરા અરુ બાલી
બધે સકલ અતુલિત બલસાલી

દોહા - ૨૧

જાકે બલ લવલેસ તેં જિતેહુ ચરાચર ઝારિ ।
તાસુ દૂત મેં જા કરિ હરિ આનેહુ પ્રિય નારિ ॥
જાનઉં મેં તુમ્હારિ પ્રભુતાઈ
સહસબાહુ સન પરી લરાઈ

સમર બાલિ સન કરિ જસુ પાવા
સુનિ કપિ બચન બિહસિ બિહરાવા
ખાયઉં ફલ પ્રભુ લાગી ભૂખા
કપિ સુભાવ તેં તોરેઉં રૂખા
સબ કેં દેહ પરમ પ્રિય સ્વામી
મારહિં મોહિ કુમારગ ગામી
જિન્હ મોહિ મારા તે મૈં મારે
તેહિ પર બાંધેઉં તનયં તુમ્હારે
મોહિ ન કછુ બાંધે કઈ લાજા
કીન્હ ચહઉં નિજ પ્રભુ કર કાજા
બિનતી કરઉં જોરિ કર રાવન
સુનહુ માન તજિ મોર સિખાવન
દેખહુ તુમ્હુ નિજ કુલહિ બિચારી
ભ્રમ તજિ ભજહુ ભગત ભય હારી
જાકેં ડર અતિ કાલ ડેરાઈ
જો સુર અસુર ચરાચર ખાઈ
તાસોં બયરુ કબહું નહિં કીજૈ
મોરે કહેં જાનકી દીજ

દોહા - ૨૨

પ્રનતપાલ રઘુનાયક કરુના સિંધુ ખરારિ ।
ગઅં સરન પ્રભુ રાખિહેં તવ અપરાધ બિસારિ ॥

રામ ચરન પંકજ ઉર ધરહૂ
લંકા અચલ રાજુ તુમ્હ કરહૂ

રિષિ પુલસ્તિ જસુ બિમલ મયંકા
તેહિ સસિ મહું જનિ હોહુ કલંકા
રામ નામ બિનુ ગિરા ન સોહા
દેખુ બિચારિ ત્યાગિ મદ મોહા
બસન હીન નહિં સોહ સુરારી
સબ ભૂષન ભૂષિત બર નારી
રામ બિમુખ સંપતિ પ્રભુતાઈ
જાઈ રહી પાઈ બિનુ પાઈ
સજલ મૂલ જિન્હ સરિતન્હ નાહીં
બરષિ ગઅં પુનિ તબહિં સુખાહીં
સુનુ દસકંઠ કહઉં પન રોપી
બિમુખ રામ ત્રાતા નહિં કોપી
સંકર સહસ બિખુ અજ તોહી
સકહિં ન રાખિ રામ કર દ્રોહી
દોહા - ૨૩

મોહમૂલ બહુ સૂલ પ્રદ ત્યાગહુ તમ અભિમાન ।
ભજહુ રામ રઘુનાયક કૃપા સિંધુ ભગવાન ॥
જદપિ કહી કપિ અતિ હિત બાની
ભગતિ બિબેક બિરતિ નય સાની
બોલા બિહસિ મહા અભિમાની
મિલા હમહિ કપિ ગુર બડ ગ્યાની
મૃત્યુ નિકટ આઈ બલ તોહી
લાગેસિ અધમ સિખાવન મોહી

ઉલટા હોઈહિ કહ હનુમાના
મતિભ્રમ તોર પ્રગટ મેં જાના
સુનિ કપિ બચન બહુત ખિસિઆના
બેગિ ન હરહુ મૂઢ કર પ્રાના
સુનત નિસાયર મારન ધાએ
સચિવન્હ સહિત બિભીષનુ આએ
નાઈ સીસ કરિ બિનય બહૂતા
નીતિ બિરોધ ન મારિઅ દૂતા
આન દંડ કધુ કરિઅ ગોસાઈ
સબહીં કહા મંત્ર ભલ ભાઈ
સુનત બિહસિ બોલા દસકંધર
અંગ ભંગ કરિ પઠઈઅ બંદર

દોહા - ૨૪

કપિ કેં મમતા પૂંછ પર સબહિ કહઉં સમુઝાઈ ।
તેલ બોરિ પટ બાંધિ પુનિ પાવક દેહુ લગાઈ ॥
પૂંછહીન બાનર તહું જાઈહિ
તબ સઠ નિજ નાથહિ લઈ આઈહિ
જિન્હ કે કીન્હિસિ બહુત બડાઈ
દેખઉં મેં તિન્હ કે પ્રભુતાઈ
બચન સુનત કપિ મન મુસુકાના
ભઈ સહાય સારદ મેં જાના
જાતુધાન સુનિ રાવન બચના
લાગે રથેં મૂઢ સોઈ રચના

રહા ન નગર બસન ઘૃત તેલા
બાઢી પૂંછ કીન્હ કપિ ખેલા
કૌતુક કહું આએ પુરબાસી
મારહિં ચરન કરહિં બહુ હાંસી
બાજહિં ઢોલ દેહિં સબ તારી
નગર ફેરિ પુનિ પૂંછ પ્રજારી
પાવક જરત દેખિ હનુમંતા
ભયઉ પરમ લઘુરૂપ તુરંતા
નિબુકિ ચઢેઉ કપિ કનક અટારી
ભઈ સભીત નિસાયર નારી

દોહા - ૨૫

હરિ પ્રેરિત તેહિ અવસર ચલે મરુત ઉનયાસ ।
અટ્ટહાસ કરિ ગર્જા કપિ બઢિ લાગ આકાસ ॥
દેહ બિસાલ પરમ હરુઆઈ
મંદિર તેં મંદિર ચઢ ધાઈ
જરઈ નગર ભા લોગ બિહાલા
ઝપટ લપટ બહુ કોટિ કરાલા
તાત માતુ હા સુનિઅ પુકારા
એહિં અવસર કો હમહિ ઉબારા
હમ જો કહા યહ કપિ નહિં હોઈ
બાનર રૂપ ધરેં સુર કોઈ
સાધુ અવગ્યા કર ફલુ ઐસા
જરઈ નગર અનાથ કર જૈસા

જારા નગરુ નિમિષ એક માહીં
એક બિભીષન કર ગૃહ નાહીં
તા કર દૂત અનલ જેહિં સિરિજા
જરા ન સો તેહિ કારન ગિરિજા
ઉલટિ પલટિ લંકા સબ જારી
કૂદી પરા પુનિ સિંધુ મઝારી
દોહા - ૨૬

પૂંછ બુઝાઈ ખોઈ શ્રમ ધરિ લઘુ રૂપ બહોરિ ।
જનકસુતા કેં આગે ઠાઢ ભયઉં કર જોરિ ॥

માતુ મોહિ દીજે કષ્ટ ચીન્હા
જૈસેં રઘુનાયક મોહિ દીન્હા
ચૂડામનિ ઉતારિ તબ દયઉ
હરષ સમેત પવનસુત લયઉ
કહેહુ તાત અસ મોર પ્રનામા
સબ પ્રકાર પ્રભુ પૂરનકામા
દીન દયાલ બિરિદુ સંભારી
હરહુ નાથ મમ સંકટ ભારી
તાત સકસુત કથા સુનાએહુ
બાન પ્રતાપ પ્રભુહિ સમુઝાએહુ
માસ દિવસ મહું નાથ ન આવા
તૌ પુનિ મોહિ જિઅત નહિં પાવા
કહુ કપિ કેહિ બિધિ રાખોં પ્રાના
તુમ્હહુ તાત કહત અબ જાના

તોહિ દેખિ સીતલિ ભઈ છાતી
પુનિ મો કહું સોઈ દિનુ સો રાતી

દોહા - ૨૭

જનકસુતહિ સમુઝાઈ કરિ બહુ બિધિ ધીરજુ દીન્હ ।
ચરન કમલ સિરુ નાઈ કપિ ગવનુ રામ પહિં કીન્હ ॥

ચલત મહાધુનિ ગર્જેસિ ભારી
ગર્ભ સ્નવહિં સુનિ નિસિચર નારી
નાધિ સિંધુ એહિ પારહિ આવા
સબદ કિલિકિલા કપિન્હ સુનાવા
હરષે સબ બિલોકિ હનુમાના
નૂતન જન્મ કપિન્હ તબ જાના
મુખ પ્રસન્ન તન તેજ બિરાજા
કીન્હેસિ રામચંદ્ર કર કાજા
મિલે સકલ અતિ ભએ સુખારી
તલફત મીન પાવ જિમિ બારી
ચલે હરષિ રઘુનાયક પાસા
પૂંછત કહત નવલ ઈતિહાસા
તબ મધુબન ભીતર સબ આએ
અંગદ સંમત મધુ ફલ ખાએ
રખવારે જબ બરજન લાગે
મુષ્ટિ પ્રહાર હનત સબ ભાગે

દોહા - ૨૮

જાઈ પુકારે તે સબ બન ઉજાર જુબરાજ ।
સુનિ સુગ્રીવ હરષ કપિ કરિ આએ પ્રભુ કાજ ॥

જોં ન હોતિ સીતા સુધિ પાઈ
મધુબન કે ફલ સકહિં કિ ખાઈ
એહિ બિધિ મન બિચાર કર રાજા
આઈ ગએ કપિ સહિત સમાજા
આઈ સબન્હિ નાવા પદ સીસા
મિલેઉ સબન્હિ અતિ પ્રેમ કપીસા
પૂંછી કુસલ કુસલ પદ દેખી
રામ કૃપાં ભા કાજુ બિસેષી
નાથ કાજુ કીન્હેઉ હનુમાના
રાખે સકલ કપિન્હ કે પ્રાના
સુનિ સુગ્રીવ બહુરિ તેહિ મિલેઉ
કપિન્હ સહિત રઘુપતિ પહિં ચલેઉ
રામ કપિન્હ જબ આવત દેખા
કિઅં કાજુ મન હરષ બિસેષા
ફટિક સિલા બેઠે દ્વૌ ભાઈ
પરે સકલ કપિ ચરનન્હિ જાઈ

દોહા - ૨૯

પ્રીતિ સહિત સબ ભેટે રઘુપતિ કરુના પુંજ ।
પૂંછી કુસલ નાથ અબ કુસલ દેખિ પદ કંજ ॥

જામવંત કહ સુનુ રઘુરાયા
જા પર નાથ કરહુ તુમ્હ દાયા
તાહિ સદા સુભ કુસલ નિરંતર
સુર નર મુનિ પ્રસન્ન તા ઊપર
સોઈ બિજઈ બિનઈ ગુન સાગર
તાસુ સુજસુ ત્રૈલોક ઉજાગર
પ્રભુ કીં કૃપા ભયઉ સબુ કાજૂ
જન્મ હમાર સફલ ભા આજૂ
નાથ પવનસુત કીન્હિ જો કરની
સહસહુ મુખ ન જાઈ સો બરની
પવનતનય કે ચરિત સુહાએ
જામવંત રઘુપતિહિ સુનાએ
સુનત કૃપાનિધિ મન અતિ ભાએ
પુનિ હનુમાન હરષિ હિયં લાએ
કહહુ તાત કેહિ ભાંતિ જાનકી
રહતિ કરતિ રચ્છા સ્વપ્રાન કી

દોહા - ૩૦

નામ પાહરૂ દિવસ નિસિ ધ્યાન તુમ્હાર કપાટ ।

લોચન નિજ પદ જંત્રિત જાહિં પ્રાન કેહિં બાટ ॥

ચલત મોહિ ચૂડામનિ દીન્હી
રઘુપતિ હૃદયં લાઈ સોઈ લીન્હી

નાથ જુગલ લોચન ભરિ બારી
બચન કહે કદુ જનકકુમારી
અનુજ સમેત ગહેહુ પ્રભુ ચરના
દીન બંધુ પ્રનતારતિ હરના
મન ક્રમ બચન ચરન અનુરાગી
કેહિં અપરાધ નાથ હૌં ત્યાગી
અવગુન એક મોર મૈં માના
બિધુરત પ્રાન ન કીન્હ પયાના
નાથ સો નયનન્હિ કો અપરાધા
નિસરત પ્રાન કરહિં હદિ બાધા
બિરહ અગિનિ તનુ તૂલ સમીરા
સ્વાસ જરઈ છન માહિં સરીરા
નયન સ્ત્રવહિં જલુ નિજ હિત લાગી
જરૈં ન પાવ દેહ બિરહાગી
સીતા કે અતિ બિપતિ બિસાલા
બિનહિં કહેં ભલિ દીનદયાલા

દોહા - ૩૧

નિમિષ નિમિષ કરુનાનિધિ જાહિં કલપ સમ બીતિ ।
બેગિ ચલિઅ પ્રભુ આનિઅ ભુજ બલ બલ દલ જીતિ ॥

સુનિ સીતા દુખ પ્રભુ સુખ અચના
ભરિ આએ જલ રાજિવ નયના
બચન કાયં મન મમ ગતિ જાહી
સપનેહું બૂઝિઅ બિપતિ કિ તાહી

કહ હનુમંત બિપતિ પ્રભુ સોઈ
જબ તવ સુમિરન ભજન ન હોઈ
કેતિક બાત પ્રભુ જાતુધાન કી
રિપુહિ જીતિ આનિબી જાનકી
સુનુ કપિ તોહિ સમાન ઉપકારી
નહિં કોઉ સુર નર મુનિ તનુધારી
પ્રતિ ઉપકાર કરોં કા તોરા
સનમુખ હોઈ ન સકત મન મોરા
સુનુ સુત તોહિ ઉરિન મેં નાહી
દેખેઉં કરિ બિચાર મન માહી
પુનિ પુનિ કપિહિ ચિતવ સુરત્રાતા
લોચન નીર પુલક અતિ ગાતા
હોહા - ૩૨

સુનિ પ્રભુ બચન બિલોકિ મુખ ગાત હરષિ હનુમંત ।
ચરન પરેઉ પ્રેમાકુલ ત્રાહિ ત્રાહિ ભગવંત ॥

બાર બાર પ્રભુ ચહઈ ઉઠાવા
પ્રેમ મગન તેહિ ઉઠબ ન ભાવા
પ્રભુ કર પંકજ કપિ કેં સીસા
સુમિરિ સો દસા મગન ગૌરીસા
સાવધાન મન કરિ પુનિ સંકર
લાગે કહન કથા અતિ સુંદર
કપિ ઉઠાઈ પ્રભુ હૃદયે લગાવા
કર ગહિ પરમ નિકટ બૈઠાવા

કહુ કપિ રાવન પાલિત લંકા
કોહિ બિધિ દહેઉ દુર્ગ અતિ બંકા
પ્રભુ પ્રસન્ન જાના હનુમાના
બોલા બચન બિગત અભિમાના
સાખામૃગ કૈ બડિ મનુસાઈ
સાખા તેં સાખા પર જાઈ
નાધિ સિંધુ હાટકપુર જારા
નિસિયર ગન બધિ બિપિન ઉજારા
સો સબ તવ પ્રતાપ રઘુરાઈ
નાથ ન કછૂ મોરિ પ્રભુતાઈ
દોહા - ૩૩

તા કહું પ્રભુ કછૂ અગમ નહિં જા પર તુમ્હ અનુકૂલ ।
તવ પ્રભાવેં બડવાનલહિ જારિ સકઈ ખલુ તૂલ ॥
નાથ ભગતિ અતિ સુખદાયની
દેહુ કૃપા કરિ અનપાયની
સુનિ પ્રભુ પરમ સરલ કપિ બાની
એવમસ્તુ તબ કહેઉ ભવાની
ઉમા રામ સુભાઉ જેહિં જાના
તાહિ ભજનુ તજિ ભાવ ન આના
યહ સંબાદ જાસુ ઉર આવા
રઘુપતિ ચરન ભગતિ સોઈ પાવા
સુનિ પ્રભુ બચન કહહિં કપિ બુંદા
જય જય જય કૃપાલ સુખકંદા

તબ રઘુપતિ કપિપતિહિ બોલાવા
કહા ચલેં કર કરહુ બનાવા
અબ બિલંબુ કેહિ કારન કીજે
તુરત કપિન્હ કહું આયસુ ઠીજે
કૌતુક દેખિ સુમન બહુ બરષી
નભ તેં ભવન ચલે સુર હરષી

દોહા - ૩૪

કપિપતિ બેગિ બોલાએ આએ જૂથપ જૂથ
નાના બરન અતુલ બલ બાનર ભાલુ બરૂથ ॥

પ્રભુ પદ પંકજ નાવહિં સીસા
ગર્જહિં ભાલુ મહાબલ કીસા
દેખી રામ સકલ કપિ સેના
ચિતઈ કૃપા કરિ રાજિવ નૈના
રામ કૃપા બલ પાઈ કપિંદા
ભએ પચ્છજુત મનહું ગિરિંદા
હરષિ રામ તબ કીન્હ પયાના
સગુન ભએ સુંદર સુભ નાના
જાસુ સકલ મંગલમય કીતી
તાસુ પયાન સગુન યહ નીતી
પ્રભુ પયાન જાના બૈદેહીં
ફરકિ બામ અંગ જનુ કહિ દેહીં
જોઈ જોઈ સગુન જાનકિહિ હોઈ
અસગુન ભયઉ રાવનહિ સોઈ

ચલા કટકુ કો બરને પારા
ગર્જહિં બાનર ભાલુ અપારા
નખ આયુધ ગિરિ પાદપધારી
ચલે ગગન મહિ ઈચ્છાચારી
કેહરિનાદ ભાલુ કપિ કરહીં
ડગમગાહિં દિગ્ગજ ચિક્કરહીં

છં૦-ચિક્કરહિં દિગ્ગજ ડોલ
મહિ ગિરિ લોલ સાગર ખરભરે
મન હરથ સભ ગંધર્ભ સુર
મુનિ નાગ કિંનર દુખ ટરે
કટકટહિં મકટ બિકટ ભટ
બહુ કોટિ કોટિન્હ ધાવહીં
જય રામ પ્રબલ પ્રતાપ
કોસલનાથ ગુન ગન ગાવહીં
સહિ સક ન ભાર ઉદાર
અહિપતિ બાર બારહિં મોહઈ
ગહ દસન પુનિ પુનિ કમઠ
પૃષ્ઠ કઠોર સો કિમિ સોહઈ
રઘુબીર રુચિર પ્રયાન પ્રસ્થિતિ
જાનિ પરમ સુહાવની
જનુ કમઠ ખર્પર સર્પરાજ સો
લિખત અભિચલ પાવની

દોહા - ૩૫

એહિ બિધિ જાઈ કૃપાનિધિ ઉતરે સાગર તીર ।
જહું તહું લાગે ખાન ફલ ભાલુ બિપુલ કપિ બીર ॥

ઉહાં નિસાયર રહહિં સસંકા
જબ તેં જારિ ગયઉ કપિ લંકા
નિજ નિજ ગૃહું સબ કરહિં બિચારા
નહિં નિસિયર કુલ કેર ઉબારા
જાસુ દૂત બલ બરનિ ન જાઈ
તેહિ આઐ પુર કવન ભલાઈ
દૂતિન્હ સન સુનિ પુરજન બાની
મંદોદરી અધિક અકુલાની
રહસિ જોરિ કર પતિ પગ લાગી
બોલી બચન નીતિ રસ પાગી
કંત કરખ હરિ સન પરિહરહૂ
મોર કહા અતિ હિત હિયં ધરહૂ
સમુઝત જાસુ દૂત કઈ કરની
સ્ત્રવહિં ગર્ભ રજનીયર ઘરની
તાસુ નારિ નિજ સચિવ બોલાઈ
પઠવહુ કંત જો ચહહુ ભલાઈ
તવ કુલ કમલ બિપિન દુખદાઈ
સીતા સીત નિસા સમ આઈ
સુનહુ નાથ સીતા બિનુ દીન્હેં
હિત ન તુમ્હાર સંભુ અજ કીન્હેં

દોહા - ૩૬

રામ બાન અહિ ગન સરિસ નિકર નિસાયર ભેક ।
જબ લગિ ગ્રસત ન તબ લગિ જતનુ કરહુ તજિ ટેક ॥

શ્રવન સુની સઠ તા કરિ બાની
બિહસા જગત બિદિત અભિમાની

સભય સુભાઉ નારિ કર સાયા
મંગલ મહું ભય મન અતિ કાયા

જો આવઈ મર્કટ કટકાઈ
જિઅહિં બિચારે નિસિયર ખાઈ

કંપહિં લોકપ જાકી ત્રાસા
તાસુ નારિ સભીત બડિ હાસા
અસ કહિ બિહસિ તાહિ ઉર લાઈ

ચલેઉ સભાં મમતા અધિકાઈ

મંદોદરી હૃદયં કર ચિંતા
ભયઉ કંત પર બિધિ બિપરીતા

બેઠેઉ સભાં ખબરિ અસિ પાઈ

સિંધુ પાર સેના સબ આઈ

બૂઝેસિ સચિવ ઉચિત મત કહહૂ

તે સબ હુંસે મષ્ટ કરિ રહહૂ

જિતેહુ સુરાસુર તબ શ્રમ નાહીં

નર બાનર કેહિ લેખે માહીં

દોહા - ૩૭

સચિવ બૈદ ગુર તીનિ જો પ્રિય બોલહિં ભય આસ ।

રાજ ધર્મ તન તીનિ કર હોઈ બેગિહીં નાસ ॥

સોઈ રાવન કહું બની સહાઈ

અસ્તુતિ કરહિં સુનાઈ સુનાઈ

અવસર જાનિ બિભીષનુ આવા

ભ્રાતા ચરન સીસુ તેહિં નાવા

પુનિ સિરુ નાઈ બૈઠ નિજ આસન

બોલા બચન પાઈ અનુસાસન

જો કૃપાલ પૂંછિહુ મોહિ બ્રાતા

મતિ અનુરૂપ કહઉં હિત તાતા

જો આપન ચાહે કલ્યાના

સુજસુ સુમતિ સુભ ગતિ સુખ નાના

સો પરનારિ લિલાર ગોસાઈ

તજઈ ચઉથિ કે ચંદ કિ નાઈ

ચૌદહ ભુવન એક પતિ હોઈ

ભૂતદ્રોહ તિષ્ટઈ નહિં સોઈ

ગુન સાગર નાગર નર જોડી

અલપ લોભ ભલ કહઈ ન કોડી

દોહા - ૩૮

કામ ક્રોધ મદ લોભ સબ નાથ નરક કે પંથ ।

સબ પરિહરિ રઘુબીરહિ ભજહુ ભજહિં જેહિ સંત ॥

તાત રામ નહિં નર ભૂપાલા
ભુવનેસ્વર કાલહુ કર કાલા
બ્રહ્મ અનામય અજ ભગવંતા
બ્યાપક અજિત અનાદિ અનંતા
ગો દ્વિજ ઘેનુ દેવ હિતકારી
કૃપા સિંધુ માનુષ તનુધારી
જન રંજન ભંજન ખલ બ્રાતા
બેદ ધર્મ રચ્છક સુનુ બ્રાતા
તાહિ બયરુ તજિ નાઈઅ માથા
પ્રનતારતિ ભંજન રઘુનાથા
દેહુ નાથ પ્રભુ કહું બૈદેહી
ભજહુ રામ બિનુ હેતુ સનેહી
સરન ગઅં પ્રભુ તાહુ ન ત્યાગા
બિસ્વ દ્રોહ કૃત અધ જેહિ લાગા
જાસુ નામ ત્રય તાપ નસાવન
સોઈ પ્રભુ પ્રગટ સમુઝુ જિયં રાવન
દોહા – ૩૯ (ક), (ખ)

બાર બાર પદ લાગઉં બિનય કરઉં દસસીસ ।
પરિહરિ માન મોહ મદ ભજહુ કોસલાધીસ ॥
મુનિ પુલસ્તિ નિજ સિષ્ય સન કહિ પઠઈ યહ બાત ।
તુરત સો મૈં પ્રભુ સન કહી પાઈ સુઅવસરુ તાત ॥
માલ્યવંત અતિ સચિવ સયાના
તાસુ બયન સુનિ અતિ સુખ માના

તાત અનુજ તવ નીતિ બિભૂષન
સો ઉર ધરહુ જો કહત બિભીષન
રિપુ ઉતકરષ કહત સઠ દોઊ
દૂરિ ન કરહુ ઈહાં હઈ કોઊ
માલ્યવંત ગૃહ ગયઉ બહોરી
કહઈ બિભીષનુ પુનિ કર જોરી
સુમતિ કુમતિ સબ કેં ઉર રહહીં
નાથ પુરાન નિગમ અસ કહહીં
જહાં સુમતિ તહું સંપતિ નાના
જહાં કુમતિ તહું બિપતિ નિદાના
તવ ઉર કુમતિ બસી બિપરીતા
હિત અનહિત માનહુ રિપુ પ્રીતા
કાલરાતિ નિસિચર કુલ કેરી
તેહિ સીતા પર પ્રીતિ ઘનેરી

દોહા - ૪૦

તાત ચરન ગહિ માગઉં રાખહુ મોર દુલાર ।
સીતા દેહુ રામ કહું અહિત ન હોઈ તુમ્હાર ॥
બુધ પુરાન શ્રુતિ સંમત બાની
કહી બિભીષન નીતિ બખાની
સુનત દસાનન ઉઠા રિસાઈ
બલ તોહિ નિકટ મૃત્યુ અબ આઈ
જિઅસિ સદા સઠ મોર જિઆવા
રિપુ કર પચ્છ મૂઢ તોહિ ભાવા

કહસિ ન ખલ અસ કો જગ માહીં
ભુજ બલ જાહિ જિતા મેં નાહીં
મમ પુર બસિ તપસિન્હ પર પ્રીતી
સઠ મિલુ જાઈ તિન્હહિ કહુ નીતી
અસ કહિ કીન્હેસિ ચરન પ્રહારા
અનુજ ગહે પદ બારહિં બારા
ઉમા સંત કઈ ઈહઈ બડાઈ
મંદ કરત જો કરઈ ભલાઈ
તુમ્હ પિતુ સરિસ ભલેહિં મોહિ મારા
રામુ ભજેં હિત નાથ તુમ્હારા
સચિવ સંગ લૈ નભ પથ ગયઉ
સબહિ સુનાઈ કહત અસ ભયઉ
હોહા - ૪૧

રામુ સત્યસંકલ્પ પ્રભુ સભા કાલબસ તોરિ ।
મેં રઘુબીર સરન અબ જાઉં દેહુ જનિ ખોરિ ॥

અસ કહિ ચલા બિભીષનુ જબહીં
આયૂહીન ભએ સબ તબહીં
સાધુ અવગ્યા તુરત ભવાની
કર કલ્યાન અખિલ કે હાની
રાવન જબહિં બિભીષન ત્યાગા
ભયઉ બિભવ બિનુ તબહિં અભાગા
ચલેઉ હરષિ રઘુનાયક પાહીં
કરત મનોરથ બહુ મન માહીં

દેખિહઉં જાઈ ચરન જલજાતા
અરુન મૃદુલ સેવક સુખદાતા
જે પદ પરસિ તરી રિષિનારી
દંડક કાનન પાવનકારી
જે પદ જનકસુતાં ઉર લાએ
કપટ કુરંગ સંગ ધર ધાએ
હર ઉર સર સરોજ પદ જેઈ
અહોભાગ્ય મૈં દેખિહઉં તેઈ

દોહા - ૪૨

જિન્હ પાયન્હ કે પાદુકન્હિ ભરતુ રહે મન લાઈ ।
તે પદ આજુ બિલોકિહઉં ઈન્હ નયનન્હિ અબ જાઈ ॥

એહિ બિધિ કરત સપ્રેમ બિચારા
આયઉ સપદિ સિંધુ એહિં પારા
કપિન્હ બિભીષનુ આવત દેખા
જાના કોઉ રિપુ દૂત બિસેષા
તાહિ રાખિ કપીસ પહિં આએ
સમાચાર સબ તાહિ સુનાએ
કહ સુગ્રીવ સુનહુ રઘુરાઈ
આવા મિલન દસાનન ભાઈ
કહ પ્રભુ સખા બૂઝિએ કાહા
કહઈ કપીસ સુનહુ નરનાહા
જાનિ ન જાઈ નિસાચર માયા
કામરૂપ કેહિ કારન આયા

ભેદ હમાર લેન સઠ આવા
રાખિઅ બાંધિ મોહિ અસ ભાવા
સખા નીતિ તુમ્હ નીકિ બિચારી
મમ પન સરનાગત ભયહારી
સુનિ પ્રભુ બચન હરષ હનુમાના
સરનાગત બચ્છલ ભગવાના

દોહા - ૪૩

સરનાગત કહું જે તજહિં નિજ અનહિત અનુમાનિ ।
તે નર પાવંર પાપમય તિન્હહિ બિલોકત હાનિ ॥

કોટિ બિપ્ર બધ લાગહિં જાહૂ
આઐ સરન તજઉં નહિં તાહૂ
સનમુખ હોઈ જીવ મોહિ જબહીં
જન્મ કોટિ અધ નાસહિં તબહીં
પાપવંત કર સહજ સુભાગિ
ભજનુ મોર તેહિ ભાવ ન કાગિ
જોં પૈ દુષ્ટ હૃદયં સોઈ હોઈ
મોરેં સનમુખ આવ કિ સોઈ
નિર્મલ મન જન સો મોહિ પાવા
મોહિ કપટ છલ છિદ્ર ન ભાવા
ભેદ લેન પઠવા દસસીસા
તબહું ન કછુ ભય હાનિ કપીસા
જગ મહું સખા નિસાયર જેતે
લછિમનુ હનઈ નિમિષ મહું તેતે

જૌ સભીત આવા સરનાઈ
રખિહઉં તાહિ પ્રાન કી નાઈ

દોહા - ૪૪

ઉભય ભાંતિ તેહિ આનહુ હંસિ કહ કૃપાનિકેત ।

જય કૃપાલ કહિ કપિ ચલે અંગદ હનૂ સમેત ॥

સાદર તેહિ આગેં કરિ બાનર

ચલે જહાં રઘુપતિ કરુનાકર

દૂરિહિ તે દેખે દૌ બ્રાતા

નયનાનંદ દાન કે દાતા

બહુરિ રામ છબિધામ બિલોકી

રહેઉ ઠટુકિ એકટક પલ રોકી

ભુજ પ્રલંબ કંજારુન લોચન

સ્યામલ ગાત પ્રનંત ભય મોચન

સિંધ કંધ આયત ઉર સોહા

આનન અમિત મદન મન મોહા

નયન નીર પુલકિત અતિ ગાતા

મન ધરિ ધીર કહી મૃદુ બાતા

નાથ દસાનન કર મૈં બ્રાતા

નિસિયર બંસ જનમ સુરત્રાતા

સહજ પાપપ્રિય તામસ દેહા

જથા ઉલૂકહિ તમ પર નેહા

દોહા - ૪૫

શ્રવન સુજસુ સુનિ આયઉં પ્રભુ ભંજન ભવ ભીર ।
ત્રાહિ ત્રાહિ આરતિ હરન સરન સુખદ રઘુબીર ॥

અસ કહિ કરત દંડવત દેખા
તુરત ઉઠે પ્રભુ હરષ બિસેષા
દીન બચન સુનિ પ્રભુ મન ભાવા
ભુજ બિસાલ ગહિ હૃદય લગાવા
અનુજ સહિત મિલિ ઢિંગ બેઠારી
બોલે બચન ભગત ભયહારી
કહુ લંકેસ સહિત પરિવારા
કુસલ કુઠાહર બાસ તુમ્હારા
ખલ મંડલી બસહુ દિનુ રાતી
સખા ધરમ નિબહઈ કેહિ ભાંતી
મૈં જાનઉં તુમ્હારિ સખ રીતી
અતિ નય નિપુન ન ભાવ અનીતી
બરુ ભલ બાસ નરક કર તાતા
દુષ્ટ સંગ જનિ દેઈ બિધાતા
અબ પદ દેખિ કુસલ રઘુરાયા
જૈં તુમ્હ કીન્હિ જાનિ જન દાયા

દોહા - ૪૬

તબ લગિ કુસલ ન જીવ કહું સપનેહું મન બિશ્રામ ।
જબ લગિ ભજત ન રામ કહું સોક ધામ તજિ કામ ॥

તબ લગિ હૃદયે બસત ખલ નાના
લોભ મોહ મચ્છર મદ માના
જબ લગિ ઉર ન બસત રઘુનાથા
ધરેં ચાપ સાયક કટિ ભાથા
મમતા તરુન તમી અંધિઆરી
રાગ દ્વેષ ઉલૂક સુખકારી
તબ લગિ બસતિ જીવ મન માહીં
જબ લગિ પ્રભુ પ્રતાપ રબિ નાહીં
અબ મેં કુસલ મિટે ભય ભારે
દેખિ રામ પદ કમલ તુમ્હારે
તુમ્હ કૃપાલ જા પર અનુકૂલા
તાહિ ન બ્યાપ ત્રિબિધ ભવ સૂલા
મેં નિસિચર અતિ અધમ સુભાઊ
સુભ આચરનુ કીન્હ નહિં કાઊ
જાસુ રૂપ મુનિ ધ્યાન ન આવા
તેહિં પ્રભુ હરષિ હૃદયે મોહિ લાવા
દોહા – ૪૭

અહોભાગ્ય મમ અમિત અતિ રામ કૃપા સુખ પુંજ ।
દેખેઉં નયન બિરંચિ સિવ સેબ્ય જુગલ પદ કુંજ ॥

સુનહુ સખા નિજ કહઉં સુભાઊ
જાન ભુસુંડિ સંભુ ગિરિજાઊ
જોં નર હોઈ ચરાચર દ્રોહી
આવે સભય સરન તકિ મોહી

તજિ મદ મોહ કપટ છલ નાના
કરઉં સઘ તેહિ સાધુ સમાના
જનની જનક બંધુ સુત દારા
તનુ ધનુ ભવન સુહદ પરિવારા
સબ કૈ મમતા તાગ બટોરી
મમ પદ મનહિ બાંધ બરિ ડોરી
સમદરસી ઈચ્છા કધુ નાહીં
હરષ સોક ભય નહિં મન માહીં
અસ સજજન મમ ઉર બસ કેસેં
લોભી હૃદયેં બસઈ ધનુ જેસેં
તુમ્હ સારિબે સંત પ્રિય મોરેં
ધરઉં દેહ નહિં આન નિહોરેં

ઢોહા - ૪૮

સગુન ઉપાસક પરહિત નિરત નીતિ દૃઢ નેમ ।
તે નર પ્રાન સમાન મમ જિન્હ કેં દ્વિજ પદ પ્રેમ ॥

સુનુ લંકેસ સકલ ગુન તોરેં
તાતેં તુમ્હ અતિસય પ્રિય મોરેં
રામ બચન સુનિ બાનર જૂથા
સકલ કહહિં જય કૃપા બરૂથા
સુનત બિભીષનુ પ્રભુ કૈ બાની
નહિં અઘાત શ્રવનામૃત જાની
પદ અંબુજ ગહિ બારહિં બારા
હૃદયેં સમાત ન પ્રેમુ અપારા

સુનહુ દેવ સચરાચર સ્વામી
પ્રનતપાલ ઉર અંતરજામી
ઉર કદ્યુ પ્રથમ બાસના રહી
પ્રભુ પદ પ્રીતિ સરિત સો બહી
અબ કૃપાલ નિજ ભગતિ પાવની
દેહુ સદા સિવ મન ભાવની
એવમસ્તુ કહિ પ્રભુ રનધીરા
માગા તુરત સિંધુ કર નીરા
જદપિ સખા તવ ઈચ્છા નાહી
મોર દરસુ અમોઘ જગ માહી
અસ કહિ રામ તિલક તેહિ સારા
સુમન બૃષ્ટિ નભ ભઈ અપારા
દોહા - ૪૯ (ક), (ખ)

રાવન ક્રોધ અનલ નિજ સ્વાસ સમીર પ્રચંડ ।
જરત બિભીષનુ રાખેઉ દીન્હેઉ રાજુ અખંડ ॥
જો સંપતિ સિવ રાવનહિ દીન્હિ દિએ દસ માથ ।
સોઈ સંપદા બિભીષનહિ સકુચિ દીન્હિ રઘુનાથ ॥

અસ પ્રભુ છાડિ ભજહિં જે આના
તે નર પસુ બિનુ પૂંછ બિષાના
નિજ જન જાનિ તાહિ અપનાવા
પ્રભુ સુભાવ કપિ કુલ મન ભાવા
પુનિ સર્બગ્ય સર્બ ઉર બાસી
સર્બરૂપ સબ રહિત ઉદાસી

બોલે બચન નીતિ પ્રતિપાલક
કારન મનુજ દનુજ કુલ ઘાલક
સુનુ કપીસ લંકાપતિ બીરા
કેહિ બિધિ તરિઅ જલધિ ગંભીરા
સંકુલ મકર ઉરગ ઝખ જાતી
અતિ અગાધ દુસ્તર સબ ભાંતી
કહ લંકેસ સુનહુ રઘુનાયક
કોટિ સિંધુ સોષક તવ સાયક
જઘપિ તદપિ નીતિ અસિ ગાઈ
બિનય કરિઅ સાગર સન જાઈ

દોહા - ૫૦

પ્રભુ તુમહાર કુલગુર જલધિ કહિહિ ઉપાય બિચારિ ।
બિનુ પ્રયાસ સાગર તરિહિ સકલ ભાલુ કપિ ધારિ ॥

સખા કહી તુમહ નીકિ ઉપાઈ
કરિઅ દૈવ જૌ હોઈ સહાઈ
મંત્ર ન યહ લહિમન મન ભાવા
રામ બચન સુનિ અતિ દુખ પાવા
નાથ દૈવ કર કવન ભરોસા
સોષિઅ સિંધુ કરિઅ મન રોસા
કાદર મન કહું એક અધારા
દૈવ દૈવ આલસી પુકારા
સુનત બિહસિ બોલે રઘુબીરા
ઐસેહિં કરબ ધરહુ મન ધીરા

અસ કહિ પ્રભુ અનુજહિ સમુઝાઈ
સિંધુ સમીપ ગએ રઘુરાઈ
પ્રથમ પ્રનામ કીન્હ સિરુ નાઈ
બેઠે પુનિ તટ દર્ભ ડસાઈ
જબહિં બિભીષન પ્રભુ પહિં આએ
પાછેં રાવન દૂત પઠાએ

દોહા - ૫૧

સકલ ચરિત તિન્હ દેખે ધરેં કપટ કપિ દેહા
પ્રભુ ગુન હૃદયેં સરાહહિં સરનાગત પર નેહા ॥

પ્રગટ બખાનહિં રામ સુભાઠી
અતિ સપ્રેમ ગા બિસરિ દુરાઠી
રિપુ કે દૂત કપિન્હ તબ જાને
સકલ બાંધિ કપીસ પહિં આને
કહ સુગ્રીવ સુનહુ સબ બાનર
અંગ ભંગ કરિ પઠવહુ નિસિચર
સુનિ સુગ્રીવ બચન કપિ ધાએ
બાંધિ કટક ચહુ પાસ ફિરાએ
બહુ પ્રકાર મારન કપિ લાગે
દીન પુકારત તદપિ ન ત્યાગે
જો હમાર હર નાસા કાના
તેહિ કોસલાધીસ કે આના
સુનિ લછિમન સબ નિકટ બોલાએ
દયા લાગિ હંસિ તુરત છોડાએ

રાવન કર દીજહુ યહ પાતી
લછિમન બચન બાયુ કુલઘાતી

દોહા – પર

કહેહુ મુખાગર મૂઢ સન મમ સંદેસુ ઉદાર ।
સીતા દેઈ મિલહુ ન ત આવા કાલુ તુમ્હાર ॥

તુરત નાઈ લછિમન પદ માથા
ચલે દૂત બરનત ગુન ગાથા
કહત રામ જસુ લંકાં આએ
રાવન ચરન સીસ તિન્હ નાએ
બિહસિ દસાનન પૂંછી બાતા
કહસિ ન સુક આપનિ કુસલાતા
પુનિ કહુ ખબરિ બિભીષન કેરી
જાહિ મૃત્યુ આઈ અતિ નેરી
કરત રાજ લંકા સઠ ત્યાગી
હોઈહિ જવ કર કીટ અભાગી
પુનિ કહુ ભાલુ કીસ કટકાઈ
કઠિન કાલ પ્રેરિત ચલિ આઈ
જિન્હ કે જીવન કર રખવારા
ભયઉ મૃદુલ ચિત સિંધુ બિચારા
કહુ તપસિન્હ કે બાત બહોરી
જિન્હ કે હૃદયં ત્રાસ અતિ મોરી

દોહા - ૫૩

કી ભઈ ભેંટ કિ ફિરિ ગએ શ્રવન સુજસુ સુનિ મોર ।
કહસિ ન રિપુ દલ તેજ બલ બહુત ચકિત ચિત તોર ॥

નાથ કૃપા કરિ પૂંછેહુ જૈસેં
માનહુ કહા કોધ તજિ તેસેં

મિલા જાઈ જબ અનુજ તુમહારા
જાતહિં રામ તિલક તેહિ સારા
રાવન દૂત હમહિ સુનિ કાના
કપિન્હ બાંધિ દીન્હે દુખ નાના

શ્રવન નાસિકા કાટૈ લાગે
રામ સપથ દીન્હે હમ ત્યાગે

પૂંછિહુ નાથ રામ કટકાઈ
બદન કોટિ સત બરનિ ન જાઈ
નાના બરન ભાલુ કપિ ધારી
બિકટાનન બિસાલ ભયકારી

જેહિં પુર દહેઉ હતેઉ સુત તોરા
સકલ કપિન્હ મહું તેહિ બલુ થોરા
અમિત નામ ભટ કઠિન કરાલા
અમિત નાગ બલ બિપુલ બિસાલા

દોહા - ૫૪

દ્વિબિદ મયંદ નીલ નલ અંગદ ગદ બિકટાસિ ।
દધિમુખ કેહરિ નિસઠ સઠ જામવંત બલરાસિ ॥

એ કપિ સબ સુગ્રીવ સમાના
ઈન્હ સમ કોટિન્હ ગનઈ કો નાના
રામ કૃપાં અતુલિત બલ તિન્હહીં
તૃન સમાન ત્રૈલોકહિ ગનહીં
અસ મેં સુના શ્રવન દસકંધર
પદ્મ અઠારહ જૂથપ બંદર
નાથ કટક મહં સો કપિ નાહીં
જો ન તુમ્હહિ જીતૈ રન માહીં
પરમ કોધ મીજહિં સબ હાથા
આયસુ પૈ ન દેહિં રઘુનાથા
સોષહિં સિંધુ સહિત ઝષ બ્યાલા
પૂરહિં ન ત ભરિ કુધર બિસાલા
મદિ ગદ મિલવહિં દસસીસા
એસેઈ બચન કહહિં સબ કીસા
ગર્જહિં તર્જહિં સહજ અસંકા
માનહું ગ્રસન ચહત હહિં લંકા

દોહા – ૫૫

સહજ સૂર કપિ ભાલુ સબ પુનિ સિર પર પ્રભુ રામ ।

રાવન કાલ કોટિ કહું જીતિ સકહિં સંગ્રામ ॥

રામ તેજ બલ બુધિ બિપુલાઈ
સેષ સહસ સત સકહિં ન ગાઈ
સક સર એક સોષિ સત સાગર
તવ ભ્રાતહિ પૂંછેઉ નય નાગર

તાસુ બચન સુનિ સાગર પાહીં
માગત પંથ કૃપા મન માહીં
સુનત બચન બિહસા દસસીસા
જોં અસિ મતિ સહાય કૃત કીસા
સહજ ભીરુ કર બચન દેઢાઈ
સાગર સન ઠાની મચલાઈ
મૂઢ મૃષા કા કરસિ બડાઈ
રિપુ બલ બુદ્ધિ થાહ મેં પાઈ
સચિવ સભીત બિભીષન જાકે
બિજય બિભૂતિ કહાં જગ તાકે
સુનિ ખલ બચન દૂત રિસ બાઢી
સમય બિચારિ પત્રિકા કાઢી
રામાનુજ ઢીન્હી યહ પાતી
નાથ બચાઈ જુઢાવહુ છાતી
બિહસિ બામ કર લીન્હી રાવન
સચિવ બોલિ સઠ લાગ બચાવન
દોહા – પદ (ક), (ખ)

બાતન્હ મનહિ રિઝાઈ સઠ જનિ ઘાલસિ કુલ ખીસ ।
રામ બિરોધ ન ઉબરસિ સરન બિષ્નુ અજ ઈસ ॥

કી તજિ માન અનુજ ઈવ પ્રભુ પદ પંકજ ભુંગ ।
હોહિ કિ રામ સરાનલ ખલ કુલ સહિત પતંગ ॥

સુનત સભય મન મુખ મુસુકાઈ
કહત દસાનન સબહિ સુનાઈ

ભૂમિ પરા કર ગહત અકાસા
લઘુ તાપસ કર બાગ બિલાસા
કહ સુક નાથ સત્ય સબ બાની
સમુઝહુ છાડિ પ્રકૃતિ અભિમાની
સુનહુ બચન મમ પરિહરિ કોધા
નાથ રામ સન તજહુ બિરોધા
અતિ કોમલ રઘુબીર સુભાગી
જઘપિ અખિલ લોક કર રાગી
મિલત કૃપા તુમ્હ પર પ્રભુ કરિહી
ઉર અપરાધ ન એકઉ ધરિહી
જનકસુતા રઘુનાથહિ દીજે
એતના કહા મોર પ્રભુ કીજે
જબ તેહિં કહા દેન બૈદેહી
ચરન પ્રહાર કીન્હ સઠ તેહી
નાઈ ચરન સિરુ ચલા સો તહાં
કૃપાસિંધુ રઘુનાયક જહાં
કરિ પ્રનામુ નિજ કથા સુનાઈ
રામ કૃપાં આપનિ ગતિ પાઈ
રિષિ અગસ્તિ કીં સાપ ભવાની
રાઘસ ભયઉ રહા મુનિ ગ્યાની
બંદિ રામ પદ બારહિં બારા
મુનિ નિજ આશ્રમ કહું પગુ ધારા

દોહા - ૫૭

બિનય ન માનત જલધિ જડ ગએ તીનિ દિન બીતિ ।
બોલે રામ સકોપ તબ ભય બિનુ હોઈ ન પ્રીતિ ॥

લલિમન બાન સરાસન આનૂ
સોષોં બારિધિ બિસિખ કૃસાનૂ
સઠ સન બિનય કુટિલ સન પ્રીતી
સહજ કૃપન સન સુંદર નીતી
મમતા રત સન ગ્યાન કહાની
અતિ લોભી સન બિરતિ બખાની
કોધિહિ સમ કામિહિ હરિકથા
ઊસર બીજ બઝેં ફલ જથા
અસ કહિ રઘુપતિ ચાપ ચઢાવા
યહ મત લલિમન કે મન ભાવા
સંધાનેઉ પ્રભુ બિસિખ કરાલા
ઉઠી ઉદધિ ઉર અંતર જવાલા
મકર ઉરગ ઝષ ગન અકુલાને
જરત જંતુ જલનિધિ જબ જાને
કનક થાર ભરિ મનિ ગન નાના
બિપ્ર રૂપ આયઉ તજિ માના

દોહા - ૫૮

કાટેહિં પઈ કદરી ફરઈ કોટિ જતન કોઉ સીચ ।
બિનય ન માન બગેસ સુનુ ડાટેહિં પઈ નવ નીચ ॥

સભય સિંધુ ગહિ પદ પ્રભુ કેરે
છમહુ નાથ સબ અવગુન મેરે
ગગન સમીર અનલ જલ ધરની
ઈન્હ કઈ નાથ સહજ જડ કરની
તવ પ્રેરિત માયાં ઉપજાએ
સૃષ્ટિ હેતુ સબ ગ્રંથનિ ગાએ
પ્રભુ આયસુ જેહિ કહું જસ અહઈ
સો તેહિ ભાંતિ રહેં સુખ લહઈ
પ્રભુ ભલ કીન્હ મોહિ સિખ દીન્હી
મરજાદા પુનિ તુમ્હરી કીન્હી
ઢોલ ગવાંર સૂદ્ર પસુ નારી
સકલ તાડના કે અધિકારી
પ્રભુ પ્રતાપ મેં જાબ સુખાઈ
ઉતરિહિ કટકુ ન મોરિ બડાઈ
પ્રભુ અગ્યા અપેલ શ્રુતિ ગાઈ
કરોં સો બેગિ જો તુમ્હહિ સોહાઈ

દોહા - ૫૯

સુનત બિનીત બચન અતિ કહ કૃપાલ મુસુકાઈ ।
જેહિ બિધિ ઉતરે કપિ કટકુ તાત સો કહહુ ઉપાઈ ॥

નાથ નીલ નલ કપિ દ્વૌ ભાઈ
લરિકાઈ રિષિ આસિષ પાઈ
તિન્હ કેં પરસ કિઅં ગિરિ ભારે
તરિહહિં જલધિ પ્રતાપ તુમ્હારે

મૈં પુનિ ઉર ધરિ પ્રભુ પ્રભુતાઈ
કરિહઉં બલ અનુમાન સહાઈ
એહિ બિધિ નાથ પયોધિ બંધાઈઅ
જેહિં યહ સુજસુ લોક તિહું ગાઈઅ
એહિં સર મમ ઉત્તર તટ બાસી
હતહુ નાથ બલ નર અઘ રાસી
સુનિ કૃપાલ સાગર મન પીરા
તુરતહિં હરી રામ રનધીરા
દેખિ રામ બલ પૌરુષ ભારી
હરષિ પયોનિધિ ભયઉ સુખારી
સકલ ચરિત કહિ પ્રભુહિ સુનાવા
ચરન બંદિ પથોધિ સિધાવા
છં-નિજ ભવન ગવનેઉ સિંધુ
શ્રી રઘુપતિહિ યહ મત ભાયજી ।
યહ ચરિત કલિ મલહર
જથામતિ દાસ તુલસી ગાયજી ॥
સુખ ભવન સંસય સમન દવન
બિષાદ રઘુપતિ ગુન ગના ।
તજિ સકલ આસ ભરોસ
ગાવહિ સુનહિ સંતત સઠ મના ॥

દોહા - ૬૦

સકલ સુમંગલ દાયક રઘુનાયક ગુન ગાન ।
સાદર સુનહિં તે તરહિં ભવ સિંધુ બિના જલજાન ॥

ઈતિ શ્રીમદ્રામચરિતમાનસે સકલકલિકલુષવિધ્વંસનેપગ્ન્યમઃ સોપાનઃ સમાપ્તઃ । (સુંદરકાંડ સમાપ્ત)

શ્રી હનુમાન ચાલીસા

શ્રી ગુરુ ચરન સરોજ રજ, નિજ મનુ મુકુરુ સુધારિ,
બરનઉં રઘુબર બિમલ જસુ, જો દાયકુ ફલ ચારિ.
બુદ્ધિહીન તનુ જાનિકે, સુમિરોં પવન-કુમાર,
બલ બુદ્ધિ બિદ્યા દેહુ મોહિં, હરહુ કલેસ બિકાર.

જય હનુમાન જ્ઞાન ગુન સાગર જય કપીસ તિહું લોક ઉજાગર
રામ દૂત અતુલિત બલ ધામા અંજનિ-પુત્ર પવનસુત નામા
મહાબીર બિક્રમ બજરંગી કુમતિ નિવાર સુમતિ કે સંગી
કંચન બરન બિરાજ સુબેસા કાનન કુંડલ કુંચિત કેસા
હાથ બજ અરુ ધ્વજા બિરાજે કાંધે મૂંજ જનેડી સાજે
સંકર સુવન કેસરીનંદન તેજ પ્રતાપ મહા જગ બંદન
વિદ્યાવાન ગુની અતિ ચાતુર રામ કાજ કરિબે કો આતુર
પ્રભુ ચરિત્ર સુનિબે કો રસિયા રામ લખન સીતા મન બસિયા
સૂક્ષ્મ રૂપ ધરિ સિયહિં દિખાવા બિકટ રૂપ ધરિ લંક જરાવા
ભીમ રૂપ ધરિ અસુર સંહારે રામચંદ્ર કે કાજ સંવારે
લાય સજીવન લખન જિયાયે શ્રીરઘુબીર હરષિ ઉર લાયે
રઘુપતિ કીન્હી બહુત બડાઈ તુમ મમ પ્રિય ભરતહિ સમ ભાઈ
સહસ બંદન તુમ્હરો જસ ગાવેં અસ કહિ શ્રીપતિ કંઠ લગાવેં
સનકાદિક બ્રહ્માદિ મુનીસા નારદ સારદ સહિત અહીસા
જમ કુબેર દિગપાલ જહાં તે કબિ કોબિદ કહિ સકે કહાં તે
તુમ ઉપકાર સુગ્રીવહિ કીન્હા રામ મિલાય રાજ પદ દીન્હા
તુમ્હારો મંત્ર બિભીષન માના લંકેસ્વર ભએ સબ જગ જાના
જુગ સહસ્ત્ર જોજન પર ભાનૂ લીલ્યો તાહિ મધુર ફલ જાનૂ
પ્રભુ મુદ્રિકા મેલિ મુખ માહીં જલધિ લાંધિ ગયે અચરજ નાહીં

દુર્ગમ કાજ જગત કે જેતે સુગમ અનુગ્રહ તુમ્હરે તેતે
રામ દુઆરે તુમ રખવારે હોત ન આજ્ઞા બિનુ પૈસારે
સબ સુખ લહે તુમ્હારી સરના તુમ રચ્છક કાહૂ કો ડર ના
આપન તેજ સમ્હારો આપૈ તીનોં લોક હાંક તેં કાંપૈ
ભૂત પિસાય નિકટ નહિં આવૈ મહાબીર જબ નામ સુનાવ
નાસૈ રોગ હરૈ સબ પીરા જપત નિરંતર હનુમત બીરા
સંકટ તેં હનુમાન છુડાવૈ મન કમ બચન ધ્યાન જો લાવૈ
સબ પર રામ તપસ્વી રાજા તિન કે કાજ સકલ તુમ સાજા
ઔર મનોરથ જો કોઈ લાવૈ સોઈ અમિત જીવન ફલ પાવૈ
ચારોં જુગ પરતાપ તુમ્હારા હૈ પરસિદ્ધ જગત ઉજિયારા
સાધુ સંત કે તુમ રખવારે અસુર નિકંદન રામ દુલારે
અષ્ટ સિદ્ધિ નૌ નિધિ કે દાતા અસ બર દીન જાનકી માતા
રામ રસાયન તુમ્હરે પાસા સદા રહો રઘુપતિ કે દાસા
તુમ્હરે ભજન રામ કો પાવૈ જનમ જનમ કે દુઃખ બિસરાવૈ
અંત કાલ રઘુબર પુર જાઈ જહાં જન્મ હરિ-ભક્ત કહાઈ
ઔર દેવતા ચિત્ત ન ધરઈ હનુમત સેઈ સર્વ સુખ કરઈ
સંકટ કટૈ મિટૈ સબ પીરા જો સુમિરૈ હનુમત બલબીરા
જૈ જૈ જૈ હનુમાન ગોસાઈ કૃપા કરહુ ગુરુ દેવ કી નાઈ
જો સત બાર પાઠ કર કોઈ છૂટહિ બંદિ મહા સુખ હોઈ
જો યહ પઢૈ હનુમાન ચાલીસા હોય સિદ્ધિ સાખી ગૌરીસા
તુલસીદાસ સદા હરિ ચેરા કીજૈ નાથ હૃદય મહં ડેરા
પવનતનય સંકટ હરન, મંગલ મૂરતિ રૂપ;
રામલખન સીતા સહિત, હૃદય બસહુ સુર ભૂપ.

॥ ઈતિ ॥

શ્રી હનુમાનજીની આરતી

આરતી કીજૈ હનુમાન લલા કી દુષ્ટદલન રઘુનાથ કલા કી
જાકે બલ સે ગિરિવર કાંપૈ રોગ-દોષ જાકે નિકટ ન ઝાંપૈ
અંજનિ પુત્ર મહા બલદાઈ સંતન કે પ્રભુ સદા સહાઈ । આરતી..
દે બીરા રઘુનાથ પઠાયે લંકા જારિ સીય સુધિ લાયે
લંકા સો કોટ સમુદ્ર સી ખાઈ જાત પવનસુત બાર ન લાઈ । આરતી..
લંકા જારિ અસુર સંહારે સિયારામજી કે કાજ સંવારે
લક્ષ્મણ મૂર્છિત પડે સકારે આનિ સજીવન પ્રાન ઉખારે । આરતી..
પૈઠિ પતાલ તોરિ જમ-કારે અહિરાવન કી ભુજા ઉખારે
બાયે ભુજા અસુર દલ મારે દહિને ભુજા સંતજન તારે । આરતી..
સુર નર મુનિ આરતી ઉતારે જૈ જૈ જૈ હનુમાન ઉચારે
કંચન થાર કપૂર લૌ છાઈ આરતિ કરત અંજના માઈ । આરતી..
જો હનુમાનજી કી આરતિ ગાવે બસિ બૈકુંઠ પરમપદ પાવે
આરતી કીજૈ હનુમાન લલા કી દુષ્ટદલન રઘુનાથ કલા કી

શ્રી રામચંદ્ર - સ્તુતિ

શ્રી રામચંદ્ર કૃપાલુ ભજુ મન હરણ ભવભય દારુણં,
નવકંજ લોચન, કંજ-મુખ, કર-કંજ, પદ કંજારુણં.
કંદર્પ અગણિત અમિત છબિ, નવનીલ નીરદ સુંદરં,
પટ પીત માનહુ તડિત રુચિ શુચિ નૌમિ જનક સુતાવરં.
ભજુ દીનબંધુ દિનેશ દાનવ -દૈત્ય વંશ - નિકંદનં,
રઘુનંદ આનંદકંદ કૌશલચંદ દશરથ - નંદનં.

સિર મુકુટ કુંટલ તિલક ચારુ ઉદારુ અંગ વિભૂષણં,
આજાનુભુજ શર-ચાપ-ધર, સંગ્રામ - જિત - ખરદૂષણં.
ઈતિ વદતિ તુલસીદાસ શંકર - શેષ - મુનિ - મન - રંજનં.
મમ હૃદય - કુંજ નિવાસ કુરુ, કામાદિ ખલદલ-ગંજનં.
શ્રી રામચંદ્ર કૃપાલુ ભજુ મન હરણ ભવભય દારુણં.

CSP - HIMATNAGAR